

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ІНОЗЕМНА МОВА ДРУГА (ІТАЛІЙСЬКА)”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено викладачем кафедри іноземних мов *В. Г. Гармашовим*

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов (протокол № 8 від 28.02.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Гармашов В. Г. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Іноземна мова друга (італійська)” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 40 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, завдання для самостійного опрацювання навчального матеріалу до програми дисципліни “Іноземна мова друга (італійська)”, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлені методичні матеріали призначені для організації самостійної роботи студентів (бакалаврів) Міжрегіональної Академії управління персоналом у процесі вивчення італійської як другої мови. Наведений матеріал охоплює ввідно-фонетичний курс італійської мови, що містить, крім артикуляції звуків і вправ у читанні, пояснення найуживаніших граматичних явищ і складені тексти із фразами і формулами мови, легко відтворюваними у простих питаннях і відповідях на них. Крім того, наведено римовані вправи на засвоєння інтонації та правильної артикуляції звуків.

Вивчення італійської мови за методичними посібниками потребує від учнів регулярних щоденних занять для вивчення і закріплення в пам'яті граматичного і лексичного матеріалів.

ВВІДНО-ФОНЕТИЧНИЙ КУРС (ІТАЛІЙСЬКА МОВА)

Італійські приголосні звуки ніколи не пом'якшуються (не палаталізуються) перед голосними **e** та **i**. Подвійні приголосні вимовляються дуже чітко. Звуків в італійській мові значно більше, ніж букв в алфавіті, тому окремим буквам відповідають два звуки, наприклад **c** – [к], [ч].

Деякі ж звуки зображуються буквосполученнями.

Італійський алфавіт

Букви	Назва букви		Приблизна відповідність в українській мові
A a	a	a	а
B b	bi	бі	б
C c	ci	сі	к, ч
D d	di	ді	д
E e	e	e	е
F f	effe	еффе	ф
G g	gi	джі	г, дж
H h	acca	акка	-
I i	i	i	і
L l	elle	елле	ль
M m	emme	емме	м
N n	enne	енне	н
O o	o	о	о
P p	pi	пі	п
Q q	qu	ку	к
R r	erre	ерре	р
S s	esse	ессе	с, з
T t	ti	ті	т
U u	u	у	у
V v	vu	ву	в
Z z	zeta	дзета дзе	ц, дз

Примітка:

1. Буква **h** — німа, вона не читається. Використовується як графічний знак.

Буква **H, h** на початку слова не читається. У середині слова вона служить показником зміни якості звуку, після якого стоїть.

2. В італійському алфавіті 26 букв, з яких 21 — власне італійських і 5 — запозичених з інших мов:

J j — i lungo (і люнго) [i]

X x — ics (ікс) [кс]

Do k — cappa (каппа) [к]

Y y — ipsilon (іпсилон) [i]

W w — doppio vu (доппіо ву) [в]

Буквені сполучення

gli — читається приблизно як [ллі]

gn — читається приблизно як [ннь]

sc — перед і, е читається приблизно як [ши], [ше]

ch — перед і, е читається як [к]

gh — перед і, е, читається як [г]

ci — перед а, о, u читається приблизно як [ч]

gi — перед а, о, u читається приблизно як [дж]

Ритмічні групи

Переважає більшість італійських слів закінчується на голосний, тому італійська мова звучить м'яко і мелодійно. У потоці мови чітко виділяються синтагми (ритмічні групи), що вимовляються разом, на одному подиху. Ритмічну групу можуть складати: знаменні слова + службові слова (артиклі, сполучники, особові займенники, числівники, вказівні та присвійні займенники, допоміжні дієслова), що визначають слова + обумовлений іменник, стійкі словосполучення. Підмет і присудок утворюють різні ритмічні групи.

Інтонаційний малюнок італійського розповідного речення характеризується підвищенням тону наприкінці кожної ритмічної групи і зниженням тону наприкінці фрази.

Наголос

Наголос в італійських словах, як правило, падає на передостанній склад: cifra [чіфра] — *цифра*, libro [лібро] — *книга*; часто — на третій склад від кінця: lettera [леттера] — *лист*, scrivere [скривере] — *писати*; іноді — на останній склад: città [чітtà] — *місто*, caffè [каффè] — *кава*; зрідка — на четвертий від кінця склад: càpitano [ка̀пітано] — *трапляються*.

Наголос позначається знаком (`):

- а) у тому випадку, коли він падає на кінцеву голосну: libertà;
б) у деяких односкладових словах для розрізнення слів з однако-
вим звучанням:

[è] — він è (3-я особа, одина і e [e] — і (сполучник)
è дієслова essere [ессере] — бути)

dà (давати) — він дає da [да] — від, із, до (прийменник)
tè [те] — чай te [те] — тебе (займенник).

Примітка. В самовчителі місце наголосу умовно позначається знаком (`), якщо він падає на 3-й або 4-й склад від кінця.

В італійській мові існують слова (артиклі, прийменники, займенники), які не мають власного наголосу і при вимові прилягають до наступного слова, утворюючи з ним у звуковому відношенні єдине ціле:

la luna [лялюна] — місяць;

lo vedo [льоведо] — я його бачу.

Урок 1 ФОНЕТИКА

Італійські приголосні **b, d, f, m, n, p, r, t** (означають звуки, що відповідають українським *б, д, ф, м, н, п, р, т*). Однак у слові *й* у потоці мови ці звуки, на відміну від відповідних українських, зберігають цілком свої якості (не пом'якшуються і не редукуються). Приголосний звук **v** звучить як українське *в*, але при вимові відповідного італійського звуку губи торкаються зовнішнього краю нижньої губи.

Голосний а

Голосна **а** вимовляється як українська *а*, але при вимові італійського звуку треба відкривати рот ширше, ніж при вимові українського.

ВПРАВИ

- а) Прочитайте буквосполучення: ba, da, fa, ma, na, pa, ga, ta;
б) Прочитайте слова з наголосом на першому складі: bada, fama, Mara, rana, tana, da, fa, ma, ha, va;
в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: dà — дає, ha — має, fa — робить, va — їде, та — але (сполучник), а (прийменник, означає відносини, що відповідають приблизно українському давальному відмінкові, а також рух до місця), da (прийменник, що означає рух до особи), do; (рух звідки-небудь), із.

Голосний е

Голосний **е** може мати відкриту і закриту вимову, **е** наприкінці слова вимовляється як напівзакритий звук.

Відкрита або закрита вимова дотримується тільки під наголосом. Суворо дотримується відкритість і закритість при омонимії (збіг звучання при розбіжності значення). Наприклад, è (відкрите) — 3-я особа однини дієслова *essere* — бути, а **e** (закрите) — сполучник.

E відкрите вимовляється як *e* в слові *цейі*.

При вимові відкритого **e** щелепа опущена, рот широко відкритий.

2. а) Прочитайте буквосполучення, пам'ятаючи, що приголосні перед відкритим **e** не пом'якшуються: *be, de, fe, me, ne, pe, re, te, ve*;

б) Прочитайте слова *è, effe, enne, erre, emme, tè, caffè*;

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення:

è — *è* (3-я особа однини від дієслова *essere* бути); *effe* — назва букви **f**; *emme* — назва букви **m**; *erre* — назва букви **r**; *tè-чай* (також *склянка, чашка, чаю*), *caffè* — *кава, кафе*.

Закрите **e** вимовляється приблизно як українське *e* у слові *ера*.

При вимові закритого **e** губи розтягнуті та напружені.

3. а) Прочитайте буквосполучення із закритим **e**: *be, de, fe, me, ne, re, te, ve*;

б) Прочитайте слова: *e, tre, te, penna, bere, beve, avere, fare, dare, andare, fame, madre, padre, avere, andate, bene*.

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: **e** — *і* (сполучник), *tre* — *три*, *penna* — *ручка, перо*, *bere* — *пити*, *avere* — *мати*, *fare* — *робити*, *dare* — *давати*, *andare* — *йти, прямувати*, *andate* — *ви йдете*, *fame* — *голод*, *madre* — *мати*, *padre* — *батько*, *avete* — *маєте*, *grindere* — *брати*, *prende* — *бере*, *bene* — *добре*.

• **Запам'ятайте вирази:**

avere fame — *хотіти їсти, бути голодним*; **ha fame** — *він голодний (він хоче їсти)*.

4. а) Прочитайте фонетичний текст:

Bada, Ada [бада Ада]

Anna ha tre rane! [Анна а трé рáne]

• **Запам'ятайте:**

bada — *будь обережна (обережний)*, **ha** — *має*, **rana** — *жаба*.

б) Перекладіть текст на українську мову і прочитайте його.

ГРАМАТИКА

Дієслово

Дієслово в італійській мові, як і в українській, має граматичні категорії особи, числа, часу і відміни. Наприклад, **ha** — форма 3-ї особи однини дійсної відміни теперішнього часу; **avete** — форма 2-ї особи

множини дійсної відміни теперішнього часу дієслова **avere** — *мати*; **è** — форма 3-ї особи однини дійсної відміни дієслова **essere** — *бути*.

Італійські дієслова, як і українські, можуть бути *перехідними* і *неперехідними*. *Перехідними* вважаються дієслова, здатні приєднувати прямий додаток без прийменника: *ha penne* — *у нього є ручки*.

• **Запам'ятайте:**

Український зворот *у мене є (я маю)* передається в італійській мові дієсловом **avere**: *Mara ha tre penne* — *у Марі є три ручки*.

Прийменник

Прийменник — службове слово. Прийменники служать для вираження відносин між словами. В українській мові відносини між словами передаються, як відомо, за допомогою відмінків. Відсутність відмінків в італійській мові заповнюється широким використанням прийменників. Необхідно щораз запам'ятовувати, яким прийменником приєднується до певного дієслова непряий додаток, наприклад, дієслово *dare* має і прямиий, і непряий додаток. Непряий додаток приєднується до цього дієслова прийменником *a*:

Anna dà penne a Mara — *Анна дає ручки Марі*.

Дієслово **andare** (*йти, прямувати*) приєднує додаток, що вказує на особу, за допомогою прийменника *da* — *до*:

Mara va da Ada — *Мара йде до Ади*.

Andate da Anna — *Ви йдете до Анни*.

ВПРАВИ

1. **Випишіть окремо: дієслова в інфінітиві та в особовій формі, іменники, інші слова:** *dà, ha, fa, ma, è, tè, tre, e, penna, prendere, avere, avete, dare, andare, fame, madre, rana, da, va, andate*.
2. **Перекладіть на українську дієслівні форми:** *ha, avete, dà, date, fa, fate*.
3. **Прочитайте речення та перекладіть їх на українську:** *Anna ha tre penne. Mara va da Ada. Andate da Anna. Anna ha tre rane*.
4. **Перекладіть на італійську:** У Анни три ручки. Мара йде до Ади. (Ви) йдете до Анни. Мара хоче їсти.
5. **Перекладіть речення на італійську, використовуючи слова з фонетичного тексту:** Будь обережна, Анна. У Ади є три ручки.

Урок 2 ФОНЕТИКА Приголосна *l*

Приголосний *l* читається м'якше, ніж українське *л* у слові *лампа*, але трохи твердіше, ніж *ль* у слові *Ляля*. Язик при вимові цього звуку

напружений і кінчик його торкається верхнього піднебіння трохи вище від альвеол.

- **Запам'ятайте:** *l* перед голосними **e, i** не пом'якшується!

ВПРАВИ

- а) Прочитайте слова: *la, le, l'ètera, Elena, latte* — *молоко, parola* — *слово*.
б) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: **la** — означений артикль жіночого роду однини; *la l'ètera* — *лист*, *la tavola* — *стіл, дошка*; **le** — означений артикль жіночого роду множини: *le lèttere-листи*, *le tavole* — *столи, дошки*.

Голосна *u*

Голосний **u** читається як українське *u*. Звук закритий.

- а) Прочитайте буквосполучення: *bu, du, fu, mu, nu, pu, tu, ru, vu*.
б) Прочитайте слова: *una, un, tu, pure, fu*.
в) Прочитайте слова і запам'ятайте: *una* — *одна*, *tu* — *ти*, *pure* — *також, теж*.

Склад

Поняття складу в італійській мові збігається з українським. Склад вимовляється окремим струменем видихуваного повітря, він є природною одиницею розподілу слова при його вимові. Склад утворюється тільки за наявності голосного звуку. Розрізняють відкритий і закритий склади. *Відкритий склад* закінчується на голосний звук, *закритий* — на приголосний.

ГРАМАТИКА

Іменник

Іменник в італійській мові, на відміну від української, має два роди — чоловічий і жіночий. Більшість іменників, що закінчуються на — **a**, жіночого роду: *penna f* (жіночий рід), але іменники, що закінчуються на — **e**, можуть бути як жіночого — *madre f*, так і чоловічого роду — *padre m*.

Артикль

На відміну від української мови в італійській є артикль. Артикль — службове слово. Він є показником роду іменника і таких його категорій, як означеність (неозначеність), однина і множина.

Неозначений артикль має форми **un, una**, що збігаються з числівником *один, одна*. Форма **un** вживається перед іменниками чо-

ловічого роду: un padre. Форма **una** вживається перед іменниками жіночого роду: una madre, una penna. Крім того, перед іменниками жіночого роду, що починаються з голосної, артикль **una** апострофується: un'ora — година, але: una sola ora — *тільки одна година*.

• **Запам'ятайте:**

Перед іменниками, що починаються з **s** + приголосна (**s impura**), неозначений артикль має форму uno: uno scolaro, uno studente.

Утворення множини іменників

Іменники жіночого роду, що закінчуються на — **a**, у множині зазвичай мають закінчення — **e**: penna — penne.

ВПРАВИ

- 1. Випишіть окремо дієслова в інфінітиві в особовій формі; іменники; числівники; інші слова:** dà, ha, fa, ma, è, tè, tre, e, penna, bere, avere, avete, fare, dare, andare, fame, madre, padre, a, da, va, andate, rana.
- 2. Визначте рід іменників за формою артикля і напишіть його в дужках (*m*), (*f*):** un padre, un tè, una madre, una penna, una lettera.
- 3. Утворіть множину іменників:**
Зразок: una penna — penne.
- 4. Прочитайте і перекладіть словосполучення:** tre penne, avere fame, dare una penna a Beppe, andare da Mara, avere una lettera.
- 5. Перекладіть дієслівні форми:** ha, avete, fa, dà, va.
- 6. Перекладіть на італійську словосполучення:** мати ручку, мати три ручки, йти до Анни, хотіти їсти (бути голодним), мати лист.
- 7. Прочитайте і перекладіть речення:** 1. Mara ha padre e madre. 2. Mara va da Anna. 3. Mara ha fame. 4. Avete padre e madre. 5. Avete fame. 6. Avete tè e latte. 7. Beppe ha tè e latte. 8. Anna ha tre penne. 9. Mara ha penne. 10. Andate da Beppe. 11. Andate da Mara.
- 8. Перекладіть на італійську:** 1. У Марі є ручка. 2. У Ганні є три ручки. 3. У Беппе є батько і мати. 4. У вас є ручки. 5. У вас є батько і мати. 6. У вас кава і молоко. 7. Ганна голодна. 8. Беппе голодний. 9. Mara йде до Беппе. 10. Ви йдете до Ганни. 11. Ви йдете до Марі. 12. У Марі є лист.
- 9. Складіть речення, використавши слова та форми слів:** ha, avete, va, andate, dà, date, ha, fame, penna, lettera, tre, tè, latte.
- 10. Прочитайте і запам'ятайте словосполучення:** bere latte — *пити молоко*.
- 11. Прочитайте текст і пояснення до нього:** Mara va da Anna. Anna ha tè e latte. Mara prende un caffè. Anna prende un tè e un latte.

Пояснення до тексту

Prèndere un tè — *випити чаю* (Коли йдеться про гарячі напої, вживається дієслово prendere — *брати*. Якщо йдеться про холодні напої, вживається дієслово bere — *пити*: bere latte).

12. Перекладіть текст на українську.

13. Перекладіть на італійську. 1. Мара йде до Анни. 2. У Анни є чай і молоко. 3. Анна п'є каву. 4. Мара п'є чай і молоко.

14. Звірте ваш переклад з текстом.

15. Відтворіть текст напам'ять.

Урок 3 ФОНЕТИКА

Голосна *i*

Голосна *i* читається як українське *и*. Проте ніколи не пом'якшується приголосний, за яким йде голосна *i*.

ВПРАВИ

- а) Прочитайте буквосполучення, не пом'якшуючи приголосні:** *ti, di, vi, fi, bi, mi, ni, ri, li*.
- б) Прочитайте слова і форми слів:** *dire, dite, dimmi, in, finire, vivere* [вівере], *vivete, finite, abitate, abitare, vive, vivi, aprire, apri, aprite, li*.
- в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення:** *in — у* (прийменник), *vivere* [вівере] — *жити*, *vivo* — *живу*, *vivi* — *живеш*, *tivono* [вівно] — *живуть*, *ti* — *тебе*, *mi* — *мене*, *finire* — *закінчувати, закінчуватись*, *finite* — *закінчуєте*, *dire* — *сказати*, *dite* — *скажіть*, *говорите*, *dimmi* — *скажи мені*, *matita* — *олівець*.

Буквосполучення *gli*

Буквосполучення **gli** читається як *льї*. При вимові цього звука язик напружений і торкається нижніх альвеол.

- Прочитайте слова:** *gli* (означений артикль чоловічого роду множини), *egli — він*, *agli, degli, dagli, negli* (злиті форми прийменників з означеним артиклем).

Голосний *o*

Буква **o** позначає два звуки: *відкритий* і *закритий*. Наприкінці слова **o** вимовляється як закритий звук, наближений до українського *o* (губи округлені майже як при вимові українського *y*). Як правило, **o** читається як закритий звук у ненаголошеній позиції: *argo, vivo*; у деяких випадках під наголосом: *dove, dorò*.

Відкритий звук **o** ближчий до українського *a*: при вимові цього звуку рот відкритий, як для *a*, але губи ледве округлені.

Буква **o** читається відкрито, як правило, в односкладових словах і під наголосом: *poi, poso, pomodoro, otto, donna*.

3. а) Прочитайте *o* відкрито, закрито в буквосполученнях: *bo, do, fo, lo, mo, no, po, ro, to*.

б) Прочитайте слова, дотримуючись правил відкритої і закритої вимови: *uno, bravo, apro, vedo, vedono* [ведоно], *vivo, parlo, pomodoro, fanno, libro, otto, dove, hanno, vanno, donna, dopo, poi, poso*.

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: *uno* — *один*, а також неозначений артикль чоловічого роду однини, *oga* — *година*, *pomodoro* — *помідор*, *vivo* — *я живу*, *parlo* — *я говорю*, *vedo* — *я бачу*, *vedono* [ведоно] — *вони бачать*, *libro* — *книга*, *prende* — *бере*, *prendo* — *беру*, *dove* — *де*, *hanno* — *вони мають*, *u* *них* *є*, *fanno* — *вони роблять*, *otto* — *вісім*, *bravo* — *старанний, гарний*, *vado* — *їду*, *donna* — *жінка*, *ho* — *маю*, *do* — *даю*, *danno* — *дають*, *vanno* — *їдуть*.

4. а) Прочитайте фонетичний текст:

La mamma ama Mimmo
[ля мáмма ама Мі́ммо]

e Mimmo ama la mamma.
[е Мі́ммо ама ля мáмма].

• **Запам'ятайте: *ama* — любить (*amare* — любити)**

б) Перекладіть текст на українську і прочитайте його декілька разів, звернувши увагу на тверду вимову *m* і чітку вимову подвійних приголосних.

5. а) Прочитайте фонетичний текст:

Umberto va da Ubaldo.
[Умбэ́рто ва да Уба́льдо]
Cattivo, Ubaldo!
[Катті́во Уба́льдо]

Ubaldo urta Umberto.
[Уба́льдо у́рта Умберто]
Bravo, Umberto!
[Бра́во Умбэ́рто]

• **Запам'ятайте: *urta* — штовхає, *cattivo* — поганий, злий**

б) Прочитайте фонетичний текст:

Lina va al lido.
[Лі́на ва аль лі́до]
Bella lana, pensa Lina
[бе́лля ля́на пéнса Лі́на]

Lina lava la lana.
[Лі́на ля́ва ля ля́на]
e ne fa una maglia.
[е не фа у́на ма́лья]

• **Запам'ятайте:**

lido — *пляж, берег моря*;
va al lido — *їде на берег моря*;

lava — *миє, пере*;
bello — *красивий, гарний*;
lana — *вовна*, la — означений артикль;
pensa — *думає* (pensare — *думати*);
ne fa — *робить з неї* (в'язже);
maglia — *кофта*.

б) Перекладіть текст і прочитайте його кілька разів.

ГРАМАТИКА

Утворення множини іменників

1. Іменники чоловічого роду, що закінчуються в однині на **-o**, мають у множині закінчення **-i**: pomodoro — pomodori; libro — libri.
2. Іменники чоловічого і жіночого роду, що закінчуються в однині на **-e**, у множині набувають закінчення **-i**: madre — madri, padre — padri.
3. Іменники, що закінчуються на приголосну, у множині не змінюються: un tram — tre tram (*один трамвай — три трамваї*).

Прикметник

Прикметники, як й іменники, в однині чоловічого роду мають закінчення **-o** або **-e**: nero — *чорний*, verde — *зелений*.

Прикметники жіночого роду мають в однині закінчення **-a** або **-e**: nera — *чорна*, verde — *зелена*.

Множина прикметників

Прикметники, що закінчуються в однині на **-o** або **-a**, змінюють у множині закінчення відповідно на **-e** або **-i**: nero — neri, nera — nere.

Закінчення **-e** змінюється на **-i**: verde — verdi.

Означений артикль

Означений артикль чоловічого роду однини має форми **il, lo**. Форма **il** вживається перед іменниками, які починаються з приголосної: il padre, il viso, il libro, il tavolo.

Форма **lo** вживається перед іменниками, що починаються з голосної. При цьому відбувається явище елізії — випадання кінцевого голосного на стику з початковим голосним наступного слова, що виражається графічно знаком апострофа: l'oro — *золото*. Форма **lo** уживається також перед іменниками, що починаються з **s** + приголосний: lo studente.

Означений артикль чоловічого роду **il** має в множині форму **i**: il padre — i padri; il libro — i libri.

Означений артикль чоловічого роду однини **lo** має в множині форму **gli**: l'anno — gli anni; lo studente — gli studenti.

Означений артикль жіночого роду однини має форму **la**: la rosa, la strada. Форма **la** перед іменниками жіночого роду, що починаються з голосної, апострофуються: l'ora — *година*.

Означений артикль жіночого роду **la** має в множині форму **le**: la strada — le strade, l'ora — le ore.

Значення деяких прийменників

Прийменник **a** позначає напрямок руху до якого-небудь місця і часто керує дієсловами руху: andare a Roma — *їхати в Рим*. Однак варто запам'ятати, що рух до особи позначається іншим прийменником: andare da Mara — *їти до Марі*.

Прийменник **a** іноді відповідає українському давальному відмінкові:

Mario dà un libro a Mara — *Маріо дає книгу Марі*.

Прийменник **di** позначає належність до чогось: un libro di Mara — *книга Марі*.

Прийменник **da** позначає віддалення від якого-небудь місця: arrivare da Roma — *приїхати з Рима*.

Прийменник **da** позначає також рух до особи і від неї:

Vado da Mario — *Йду до Маріо*, Venite da Mara — *Ви йдете від Марі*.

Прийменник **in** найчастіше позначає перебування в якому-небудь місці і відповідає українським прийменникам *в* або *на*: in mare — *у море*.

ВПРАВИ

1. **Замініть неозначений артикль означеним:** Una rana, un pomodoro, un libro, una madre, un padre, un tram, una mamma, un anno, un padre, una banana, una donna, un'ora.
2. **Утворіть множину іменників:** padre, anno, rana, donna, libro, pomodoro, banana, tram, mamma, ora, tavolo, tavola.
3. **Утворіть множину прикметників:** nero, nera, bravo, brava, verde.
4. **Прочитайте і перекладіть речення:** ho fame; Mara e Anna hanno fame; Ada ha un pomodoro; Ada e Anna hanno tè e latte; vado da Mara; Dino e Mara vanno da Anna; ho una lettera, do la lettera a Dino; Dino prende un tè; Anna ha tè e latte.
5. **Перекладіть на італійську:** Я голодний. У них є молоко і чай. Я йду до Ади. Ада і Ганна йдуть до Марі. Я даю лист Марі. У Марі є книга. Марі дає книгу Аді. У Марі три ручки.

6. Поставте означений артикль перед словосполученнями: libro verde, libro nero, tè verde, tè nero, rana verde, pomodoro verde, tavolo nero, banana verde.
7. Поставте означений артикль множини перед словосполученнями: libri verdi, libri neri, tè verdi, rane verdi, pomodori verdi, tavoli neri.
8. Прочитайте текст кілька разів.

ТЕКСТ

Dino va da Ada. Ada ha tre libri verdi e una penna nera. Anna da un libro verde a Dino. Dino prende il libro e da a Ada una matita. Ada prende la maglia. Dino e Ada vanno da Mara e danno a Mara due libri verdi.

9. Перекладіть текст на українську.

10. Перекладіть на італійську.

1. Діно й Ада йдуть до Марі і дають Марі дві книги. 2. Діно йде до Ади. 3. Діно бере книгу і дає Аді олівець. 4. В Ади є три зелені книги й одна чорна ручка. 5. Анна дає одну зелену книгу Діно. 6. Анна бере кофту.

11. Зверте ваш переклад з текстом.

Урок 4

ФОНЕТИКА

Приголосний s

Звук s має глуху і дзвінку вимову. **S** вимовляється глухо (приблизно як українське *s*: а) на початку слова, перед голосними, перед глухими приголосними і при подвоєнні (**ss**): sono, solo, stare, russo, nessuno; б) у складних словах: stasera; в) після префікса **ri-**: risanare. Вимовляється дзвінко (як українське *з*) перед дзвінкими приголосними й у позиції між двома голосними: sbarra, naso, rosa, vaso.

ВПРАВИ

1. Прочитайте:

а) **буквосполучення**: se, si, su, so, asa, oso, eso, asso, isso, usso, essa.

б) **слова**: rosso, russo, se, si, so, sa, esso, essa, esse, essi, vaso, casa, caso, riso, rosa, strada, posto, santo, viso, adesso, nessuno, forse, strada, sotto, sopra, lo stesso, su, solo.

в) **Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення**: viso — *особа*, strada — *дорога, вулиця*, sempre — *завжди*, su — *на, про*, sotto — *під*, nessuno — *ніхто*, forse — *може* бути, essere [eessere] — *бути*,

solo — тільки, один (sola — одна), rosa — троянда, rosso — червоний, russo — росіянин, naso — ніс, casa — будинок, cosa — річ.

2. Прочитайте фонетичний текст:

Susanna sente cantare Simona.

Brava Simona, canta bene!

[Суза́нна се́нте канта́ре Сімо́на]

[Бра́ва, Сімо́на, ка́нта бе́не]

• **Запам'ятайте:** cantare — *співати*, canta — *він співає*, sente cantare — *чує, як співає*, bene — *добре* (вживається тільки як прислівник).

3. Перекладіть текст і прочитайте його кілька разів.

ГРАМАТИКА

Злиття прийменників з визначеним артиклем

Прийменники **a, di, da, in** при вживанні з визначеним артиклем утворюють такі злиті форми: a + il = al; a + lo = allo, a + la = alla, all'; di + il = del; di + lo = dello, dell'; di + la = della, dell'; da + il = dal; da + lo = dallo, dall'; da + la = dalla, dall'; in + il = nel; in + lo = nello, nell'; in + la = nella, nell'.

NB. Перед голосними вони апострофуються так само, як означений артикль.

Утворення множини іменників

Іменники з наголосом на останньому складі у множині не змінюються. Змінюється тільки форма артикля:

L'Università *університет* — le Università; la verità *правда* — le verità.

Узгодження іменника з прикметником

Прикметники узгоджуються з іменниками в роді та числі і звичайно стоять після іменника: un pomodoro rosso — pomodori rossi.

Якщо прикметник уживається як іменна частина присудка після дієслова — зв'язки è, sono, прикметник узгоджується в роді і числі з іменником у функції підмета: Lo studente è bravo. Gli studenti sono bravi. La studentessa è brava. Le studentesse sono brave.

Прикметник molto — *багато* узгоджується в роді й числі з іменником і стоїть завжди перед ним: molte donne — *багато жінок*, molti libri — *багато книг*.

ВПРАВИ

1. Поставте означений артикль перед іменниками; утворіть множину, відповідно змінивши артикль:

Зразок: pomodoro — il pomodoro — i pomodori.

penna, madre, padre, posto, studente, studentessa, naso, rosa, viso, strada, libro, ora, oro, lettera, casa, cosa.

2. Поставте перед іменниками вправи 1 злиті форми прийменника з артиклем:

Зразок: pomodoro-al, del, dal, nel pomodoro.

- 3. Замість крапок поставте визначений артикль; перекладіть на українську речення:** 1. Ho una penna. ...penna è rossa. 2. Ho un libro. Je libro è interessante. 3. Dino ha un pomodoro. ...pomodoro è rosso. 4. E uno studente. ...studente è russo. 5. È una studentessa. ...studentessa è brava. 6. Ho tre penne. ...penne sono di Anna. 7. Ho molti libri. ...libri sono di Mara. 8. Anna ha tre pomodori. ...pomodori sono rossi. 9. Sono studenti russi. ...studenti sono bravi. 10. Sono otto studentesse russe. ...studentesse sono brave.
- 4. Замініть крапки закінченнями прикметника, узгоджуючи їх з іменником:** 1. Gli studenti sono brav.... 2. Le studentesse sono brav.... 3. La penna è ros.... 4. Uno studente brav.... 5. Una studentessa brav.... 6. Umberto è sol.... 7. Mara è sol.... 8. Un libro interessant.... 9. Libri interessant.... 10. Un libro ross.... 11. Un pomodoro ross.... 12. Studenti brav.... 13. Studentessa brav.... 14. Penne ross.... 15. Libri ross....
- 5. Перекладіть на італійську словосполучення і речення:** Гарні студенти. 2. Діно гарний студент. 3. Червоний помідор. 4. Помідори червоні. 5. Студент росіянин. 6. Російське слово. 7. Зелені книги. 8. Цікава книга. 9. Книга цікава. 10. Анна гарна студентка.
- 6. Перекладіть на італійську слова; напишіть їх з означеним артиклем в однині і множині:** фільм, спорт, університет, воля.
- 7. Замініть прийменники в дужках злитими формами з відповідним артиклем:** 1. Marco parla (di) professoressa di russo. 2. Essi parlano (di) film. 3. Loro parlano (di) musei di Roma. 4. Do il libro (a) studente (di) primo anno. 5. Vado (da) mamma. 6. Umberto va a casa. 7. Lina va Università.
- 8. Перекладіть на італійську:** 1. Mara говорить про матір Марка. 2. Він йде до батька. 3. Ви говорите про фільм. 4. Вони говорять про музеї Рима. 5. Вони йдуть додому. 6. Я даю книгу студентці. 7. Вона студентка університету. 8. Я даю помідор батькові. 9. Вони дають лист матері.
- 9. Прочитайте і вивчіть слова, включені у словник:**

Слова і вирази

Mosca / Москва

partire per їхати куда-небудь,
на будь-який термін

fare il primo anno *учитися на першому курсі*

università (f) *університет*

estate *літо*

d'estate *влітку*

partire *їхати*

partire per Roma *їхати в Рим*

mese (m) *місяць*

salutare (vt) *вітати (вітатись, прощатися)*

treno (m) *потяг*

10. Прочитайте:

а) текст *уголос два рази;*

б) пояснення до тексту:

ТЕКСТ

Anna vive a Mosca. Anna è studentessa. Anna fa il primo anno dell'Università. D'estate Anna parte per Roma. Essa parte per un mese. Paolo e Mara la salutano¹. Il treno parte. Anna saluta Paolo e Mara.

Пояснення до тексту

¹ Paolo e Mara la salutano — Паоло і Мара прощаються з нею. La-форма особового ненаголошеного займенника, при перехідному дієслові **salutare**. **La** завжди стоїть безпосередньо перед дієсловом в особовій формі.

11. Перекладіть речення з української на італійську: Анна студентка. Вона вчиться на першому курсі університету. Улітку Анна їде до Рима. Вона їде на місяць. Паоло і Марі прощаються з нею (її вітають). Потяг їде. Анна прощається з Паоло і Марі.

12. Перекладіть текст на українську.

13. Звірте ваш переклад з текстом.

14. Відтворіть текст напам'ять.

15. а) Випишіть на картки іменники в однині та множині: libro, libri; ora, ore; pomodoro, pomodori, viso, visi; strada, strade; verità, posto, posti; naso, nasi; rosa, rose; russo, russi; studente, studenti; studentessa, studentesse; donna, donne.

б) На звороті картки напишіть український переклад слова і, переглядаючи картки, запам'ятайте слова і їхні значення.

16. а) Випишіть на картки дієслова в інфінітиві та в особовій формі (інфінітив і особову форму варто виписати на одну картку): essere [ессере]; sono, è; avere; ho, ha, avete, hanno; parlare; parlo, parli, parla, parlate, parlano; vivere; vivo, vivi, vive, vivete, vivono; dire; dite; aprire; apro, apri, apre, aprite, aprono [апроно]; fare; fate, fanno; vedere; vedo, vedi, vede, vedete, vedono; andare; vado; va, andate, vanno; dare; do, da, date, danno; salutare; saluto, saluti, saluta, salutate, salutano [салютано].

- б) На звороті картки напишіть український переклад дієслів, запам'ятайте їх значення.
17. У такий же спосіб випишіть на картки прикметники: rosso, russo, solo, bravo, interessante.
18. Випишіть на картки прислівники: sempre, bene, forse, su, solo (soltanto), dove.
19. Випишіть на картки займенники: tu, egli, essi, loro.
20. Розкладіть картки вроздріб за мовами. З кожної пачки візьміть по одній картці та складіть одне або кілька речень із цих слів. Якщо ця гра (“пасьянс”) вам сподобається, візьміть з кожної пачки по дві або три картки і складіть відповідну кількість речень.
21. Перекладіть на італійську: 1. Анна п'є молоко. 2. Я п'ю чай. 3. Він вчиться на першому курсі університету. 4. Анна вчиться на першому курсі. 5. Анна говорить про Марі.

Урок 5 ФОНЕТИКА

Приголосна с

Літера **с** позначає два звуки. Один з них вимовляється як українське **к**, а інший, як українське **ч**.

Якщо після **с** впливають голосні **а, о, у** або приголосні, то вона читається як українське **к**: саго, суга, сого, crudo.

Подвійне **сс** перед **а, о, у** читається як **кк**: ессо.

ВПРАВИ

1. а) Прочитайте буквосполучення: са, со, су, сра, кро, кру, кри, кре.
- б) Прочитайте слова і форми слів: caro, coro, crudo, contento, curare, procurare, credere [кредере], credo, credi, crede, credete, credono [кредоно], con, come, anche.
- в) Прочитайте слова і форми слів. Запам'ятайте їхні значення: саго — *дорогий*, сого — *хор*, credere [кредере] — *вірити; вважати, думати*, credo — *думаю, вірю*, credi — *думаєш, віриш*, crede — *думає, вірить*, credete — *думаєте, вірите*, credono [кредоно] — *думають, вірять*, contento — *задоволений*, con — *з* (прийменник), come — *як*, anche — *теж, також*, caffè — *кава, кафе*.
- Слово caffè у множині не змінюється: il caffè — i caffè.
- Якщо після **с** впливають голосні **е, і**, то **с** читається як українське **ч**: ci, ce, cin, cir, cer, cit.

2. а) Прочитайте буквосполучення: *ci, ce, cin, cir, cer, cit.*

б) Прочитайте слова і запам'ятайте їхні значення: *circo — цирк, pace — мир, città — місто, tacere — мовчати.*

в) Прочитайте слова і форми слів: *circo, circa, cera, ceramica, tacere, tace, taci, pace, città.*

Приголосна **g**

Буквою **g** позначаються два звуки. Один з них вимовляється як українське *z*, інший, приблизно, як *дж*. В українській мові такого звуку немає. Він з'являється, якщо *дж* виявляється перед дзвінким приголосним.

Якщо після **g** впливають голосні **a, o, u** або приголосні, вона вимовляється як *z*: *gara, Garibaldi, gola, grande.*

Подвійне **gg** перед **a, o, u** читається як *gz*: *leggo.*

3. а) Прочитайте буквосполучення: *go, ga, gu, gra, gru, gla, glu, gur, gal, gol.*

б) Прочитайте слова і форми слів: *gara, Garibaldi, gola, grande, prego, gratis.*

в) Прочитайте слова і форми слів та запам'ятайте їхні значення: *grande — великий, prego — будь ласка, gratis — безкоштовно.*

Якщо після **g** впливають голосні **e, i** то **g** читається приблизно як *дж*:

Gina, giro, gente, gelosia [джелозія], pagina [падьжина].

Подвійне **gg** перед **e, i** читається як *ддж*: *oggi.*

4. а) Прочитайте буквосполучення: *gi, ge, gin, gen, gel, gil.*

б) Прочитайте слова: *gente, Gina, giro, gelosia, gita, agire, leggere [лédджерe].*

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: *pagina — сторінка, giro — коло, oggi — сьогодні.*

Букви **c, g** читаються як африкати *ч, дж*, якщо після них впливає нескладове **i**, що не читається, воно служить графічним знаком, що змінює якість звуку: *ciao, faccio, braccio; già, giallo, gioco.*

5. а) Прочитайте буквосполучення: *già, gio, giù, cia; cito, ciu.*

б) Прочитайте слова: *ciao, faccio, braccio, gioco, già, giallo, giogo, giù.*

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їхні значення: *faccio — роблю, braccio — рука, gioco — гра, giallo — жовтий, giù — вниз, già — уже, giovane — молодий, молода.*

Букви **c, g** читаються як відповідні українські *к, г, м* перед голосними **e, i**, якщо після **c, g** стоїть німа буква **h**: che, chi, ghetto, ghiandola, ghisa.

6. а) Прочитайте буквосполучення: che, chi, ghe, ghi.

б) Прочитайте слова і форми слів: aghi, paghe, chi, che, leghe, righe, chiaro, chiara, paghi.

в) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: chi — *хто?*, che — *що?*, chiaro — *ясний*, righe — *рядки, лінійки*.

7. а) Прочитайте буквосполучення: ciò, cia, ci, ce; gi, gi, gia, giù, gio.

б) Прочитайте слова і форми слів: leggere [лédьжере], leggo, leggi, legge, leggete, leggono [лédгоно], vengono [вénгоно], ghisa, che, ghetto, chi, faccio, braccio, anche, giovane [джóване], ago, aghi, paga, paghe, paghi, pagano [пáгано], pagina, giallo, gioco, braccio, braccia, chiaro, chiara, tacere, tace, taci, giardino, oggi, vengo.

в) Прочитайте; пригадайте значення слів і форм слів: ciao, che, chi, giallo, giovane, chiaro, faccio, gioco, giù, già, braccio, riga, righe, contento, credo, pace, circo, tacere, anche, caro, crede, credono [кредоно], coro, circa, pagina, oggi, giro.

г) Прочитайте власні назви: Garibaldi, Cèsare, Gina, Giggi, Giorgio, Giacomo, Giuseppe, Giovanni, Giacinto, Giovanna, Vinicio, Cesira, Luigi, Luigino, Gianni.

8. а) Прочитайте фонетичний текст:

Ecco entra Elena [екко éнтра Елена]

Bella Elena, pensa Èrcole [бéлля Елена, пéнса Ерколе]

Èrcole ama Elena [Ерколе áма Елена]

• **Запам'ятайте:**

ecco — *ось, от*

entra — *входить* (entrare — *входити*)

ama — *любить* (amare — *любити*)

pensa — *думає* (pensare — *думати*)

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

9. а) Прочитайте фонетичний текст:

Rosa scrive prosa [Рóза скрíве прóза]

Leggi, Rosa, la tua prosa [лэддьжи, Рóза, ля тúa прóза]

Brava, Rosa, scrivi bene! [брáва, Рóза, скрíви бéне!]

• **Запам'ятайте:**

scrive — *пише* (scrivere [скрíвере] — *писати*)

prosa — *проза*

leggi — *читай* (наказове нахилення дієслова)

leggere [л'еддъжере] – читати)

la tua – твою

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

10. а) Прочитайте фонетичний текст:

Ride Rodari

(Ріде Родарі)

Ridono scolari

[Рідоно сколарі]

• **Запам'ятайте:**

Rodari – Джанні Родарі (відомий італійський письменник)

ride – сміється

ridono – сміються (ridere – сміятися)

scolari – школярі (scolaro (m) – школяр)

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

11. а) Прочитайте фонетичний текст:

Giuseppe gioca al pallone.

[Джюз'єппе джека аль паллене]

Gioca, gioca e non impara.

[Джека, джека е нон ім'пара]

• **Запам'ятайте:**

gioca – грає (giocare – грати)

pallone (m) – м'яч; gioca al pallone – грає е м'яча

non imparare – не може навчитися (imparare – навчитися)

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

12. а) Прочитайте фонетичний текст:

Giuseppina mangia il gelato.

[Джюзеппіна м'анджя іль джел'ято]

Il gelato è ghiacciato.

[Іль джел'ято е г'ячч'ато]

Bada, Giuseppina!

[Бада, Джюзеппіна!]

• **Запам'ятайте:**

mangia – їсть (mangiare – їсти)

gelato (m) – морозиво

ghiacciato – занадто холодне

bada! – будь обережна, дивися!

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

ГРАМАТИКА

Множина іменників, що закінчуються на -ico, -co, -ca, -cia.

Іменники чоловічого роду, що закінчуються на **-ico**, у множині мають закінчення **-ici**: amico – друз, amici – друзі.

Іменники чоловічого роду, що закінчуються на **-c**, у множині мають закінчення **-chi**: casco, caschi.

Іменники жіночого роду, що закінчуються на **-ca**, у множині набувають закінчення **-che**: amica, amiche.

Іменники жіночого роду, що закінчуються на **-cia** без наголосу, у множині мають закінчення **-ce**: *fascia* — *особа*, *fascie* — *особи*.

Іменники жіночого роду, що закінчуються на **-cia** з наголосом на **i**, мають у множині закінчення **-cie**: *farmacia* [фармація] — *аптека*, *farmacie* [фармачіе] — *аптеки*.

Множина іменників, що закінчуються на -go, -ga

Іменники чоловічого роду, що закінчуються в однині на **-go**, у множині набувають закінчення **-ghi**: *ago* — *агі*.

Іменники жіночого роду, що закінчуються в однині на **-ga**, у множині набувають закінчення **-ghe**: *paga* — *паге*.

Множина прикметників, що закінчуються на -co, -ca, -go

Прикметники, що закінчуються на **-co**, **-ca**, **-go**, **-ga**, у множині зберігають свою вимову. Для цього в множині перед голосними **i**, **e** ставиться німа літера **h**: *bianca* — *bianche*, *bianco* — *bianchi*; *largo* — *larghi*, *larga* — *larghe*.

Питальні слова

Найпоширенішими питальними словами є наступні: *chi?* *хто?*, *che cosa?*, *che?* *що?*, *come?* *як?*, *dove?* *де?*, *куди?*

Інтонація питального речення, що містить питальне слово, характеризується підвищенням тону на цьому слові:

Come sta? — *Як живете?*; *Chi parla?* — *Хто говорить?*; *Che cosa vedi?* — *Що ти бачиш?*

Заперечна форма дієслова

Заперечна форма дієслова утворюється за допомогою заперечення **non**, що стоїть завжди перед дієсловом в особовій формі; воно відповідає українському запереченню *не*:

Non parlo. — *Я не говорю*; *Non ho fame.* — *Я не голодний*; *Non parto.* — *Я не їду*.

На заперечення ніколи не падає наголос. Воно утворює з дієсловом, до якого належить, одну ритмічну групу.

Українському запереченню *немає* в італійській відповідає заперечення **no**, що вживається самостійно і може бути негативною відповіддю на питання:

Partite oggi? — *Ви їдете сьогодні?* *No, parto domani.* — *Ні, я їду завтра* або: *No, non parto oggi.* — *Ні, я не їду сьогодні*.

Заперечення **no** зазвичай відокремлюється комою і немає самостійного наголосу.

ВПРАВИ

1. **Утворіть множину іменників:** amico, amica, nemico, nemica, fico, banco, lago.
2. **Утворіть множину прикметників:** bianco, bianca, stanco, stanca, largo, larga.
3. **Поставте означений артикль перед словосполученнями:** libro bianco, libro verde, tavolo nero, donna stanca, camera larga, matita verde, lago largo, carta bianca.
4. **Поставте означений артикль множини перед іменниками:** laghi, carte, ore, nemici, amici, nemiche, amiche.
5. **Перекладіть на українську мову:** Anna e stanca. Anche Ubaldo e stanco. Ho un libro. Il libro e bianco. Maza ha una matita. La matita è verde. Avete una penna? Sì, ho una penna nera. Avete una matita? Sì, ho una matita, la matita è verde.
6. **Перекладіть на італійську:** 1. У мене є зелений олівець. Я даю зелений олівець Марі. У Марі є книга. Книга біла. Марі і Ганна дають білу книгу Діно. Убальдо утомився. Марі теж (anche) втомилася. У вас є ручка? Так, у нас є зелена ручка.
7. **Поставте форми дієслова у словосполученнях у заперечну форму:** Leggo un libro; guardo la TV (televisione); sono a casa; ho una matita; Mara è stanca.
8. **Перекладіть на італійську, пам'ятаючи, що заперечення стоїть скрізь перед дієсловом:** Я не втомився. Я не читаю книгу. Я не дивлюся телевізор. У мене немає олівця. У нього немає ручки.

СЛОВОВЖИВАННЯ

1. Прикметник stanco (*втомлений*) може вживатися як означення і як іменна частина присудка. При цьому stanco узгоджується в роді й числі з іменником, якого стосується: Aldo è stanco; una donna stanca.
2. anche (*теж, також*) — прислівник. Вживається зазвичай на початку речення: Ada è stanca. Anche Mara è stanca. Ada e Mara sono stanche. Anche Aldo è stanco.
3. ecco (*от*) — прислівник. У реченні звичайно вживається як присудок: Ecco Mara. — *От Mara.*
9. **Прочитайте діалог і пояснення до нього.**

ДІАЛОГ (DIALOGO)

— Ciao¹, Aldo! Ciao, Mara, come va²?

— Non c'è male³.

Пояснення до діалогу

¹ ciao — фамільярне вітання. Звичайно вживається між друзями (Порівн. українське *привіт!, пока!*)

² Come va? — *як справи?*

³ Non c'è male. — *Непогано* (розмовна формула мови у відповідь на питання:¹ *як справи?*)

10. Випишіть окремо іменники, прикметники, дієслова та інші частини мови: contento, anche, caffè, latte, tè, stanco, bianco, largo, nero, rosso, verde, tavolo, libro, donna, parlare, avere, essere, ciao, caro, credere, leggere, amare, pensare, chiedere, guardare, amico, nemico, giallo, giovane [джьоване], braccio.

11. Перекладіть на українську: Sono stanco. Anche Aldo è stanco, Ciao Ada, come va? Ecco Mara. Ciao, Mara, vado all'università. Ercole ama Elena. Marco prende un caffè. Ada beve latte. Anna mangia un gelato.

12. Перекладіть на італійську: 1. Привіт, Анна, як справи? 2. Альдо любить Анну. 3. Олена їсть морозиво. 4. От Мара. 5. Як справи, Мара? 6. Мара п'є каву. 7. Ада п'є молоко. 8. Молодець, Мара! 9. Злий, Убальдо!

13. Випишіть на картки прикметники: bianco, nero, giallo, rosso, verde, celeste (голубий).

14. Випишіть на картки та запам'ятайте: come va? non c'è male.

Урок 6

ФОНЕТИКА

Дифтонги

Сполучення двох голосних в одному складі називають дифтонгом. Дифтонги бувають слабкі, з наголосом на другому голосному, і сильні, з наголосом на першому голосному. Буква *i* у дифтонгу читається як українське *й*.

У слабких дифтонгах, що містять *i*, цей звук вимовляється як півголосний *i*. *Слабкі* дифтонги **ia, io, iu, ie** вимовляються відповідно як звуки, близькі до тих, що зображуються українськими буквосполученнями *ья, во, ъю, ъе*: *riano — тихо*.

На початку слова слабкий дифтонг **ie** вимовляється як *йе*: *ieri — учора*.

ВПРАВИ

1. а) Прочитайте слова, що містять слабкі дифтонги: lui, lei, mai, noi, voi.

б) Прочитайте слова, що містять сильні дифтонги: *più, piano, piede, ieri, piatto, fiore, fiume, piacere.*

в) Прочитайте слова, що містять сильні та слабкі дифтонги; запам'ятайте їх значення: *poi — ми, voi — ви, lei — вона, lui — він, mai — ніколи, voglio — хочу, vogliamo — хочемо, vogliono — хочуть, piano — тихо, piede — ноги, fiore — квітка, ieri — учора, piacere — подобатися.*

Приголосна q

Буква **q** трапляється завжди у сполученні з **u**. Після буквосполучення **qu** впливає голосний, що утворює сильний дифтонг. Звука, подібного до цього дифтонга, в українській мові немає. При вимові першої частини дифтонга рот повинен бути майже закритим, а губи гранично округлені, а потім, при вимові наголошеного голосного, різко переходять у положення цього голосного: *qua, qui, questo, quello.*

2. а) Прочитайте слова: *qua, qui, questo, quello, quindi, quale, quinto, quindici [куіндічі], quotidiano, quota.*

б) Прочитайте слова і запам'ятайте їх значення: *qui — тут, qua — там, questo — це, цей, quello — той, те, quindici — п'ятнадцять, quotidiano — 1) повсякденний, щоденний; 2) газета.*

Зяння

Якщо два голосні звуки не утворюють дифтонг і вимовляються окремо, тобто є складовими, то таке явище називають зянням: *poeta, europeo, paura, vuole.*

3. а) Прочитайте і запам'ятайте значення слів: *poeta — поет, europeo — європейський, Europa — Європа, paura — страх.*

б) Прочитайте слова, розбиті на склади, пам'ятаючи, що дифтонг утворює один склад, а зяння — два: *po-e-ta, ab-bia-mo, pa-rlia-mo, cre-dia-mo, eu-ro-pe-o, quel-lo, que-sto, pa-u-ra, fac-cia-mo, Eu-ro-pa, pia-ce-re, pia-ce, pia-ci, vuo-le.*

4. а) Прочитайте фонетичний текст:

Dino parla della “Divina Commedia” di Dante.

[Діно па́рля дэ́лля “Ді́віна Комме́діа” ді Данте]

Bravo, Dino!

[Браво, Діно!]

• **Запам'ятайте:** “Divina Commedia” — “Божественна комедія”

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.

5. а) Прочитайте фонетичний текст:

[Куінтіно фа ла куінта]

e ha molti quaderni.
[е а мольгі куадерні]
(ля маестра нон є контента)

Che fa quadri nei quaderni
(Ке фа куадрі неі куадерні)

• **Запам'ятайте:**

fa la quinta — *вчиться в п'ятому класі, molto* — *багато, дуже.*
(Вживається як прикметник і як прислівник. Якщо molto стосується іменника, то узгоджується з ним у роді й числі: molti quaderni — *багато зошитів, molte donne* — *багато жінок.*)

quaderno (m) — *зошит*

maestra — *вчителька початкової школи*

fa (зд.) — *малює (fa — робить, fare — робити)*

quadro (m) — *картина*

б) **Перекладіть текст, прочитайте його кілька разів.**

6. а) **Прочитайте фонетичний текст:**

Chi chiede Chianti a Chiasso?

(Кі кьєде кьанті а Кьассо?)

Glielo chiede l'amico Tasso

[Л'льєлі кьєде ляміко Тассо]

• **Запам'ятайте:**

chiede — *просить (chiedere — просити)*

Chianti — *кьянті (сорт червоного вина)*

Glielo — *його про це*

б) **Перекладіть текст, прочитайте його кілька разів.**

7. а) **Прочитайте фонетичний текст.**

Michele guarda le oche

[Мікеле гуарда ле о́ке]

Poche oche ha Michele

[По́ке о́ке а Мікеле]

Запам'ятайте:

oca — *гусак, roso* — *мало, небагато.* (Уживається як прикметник і як прислівник. Якщо **roso** стосується іменника, то узгоджується з ним у роді й числі: poche oche — *мало гусаків, pochi libri* — *мало книг.*)

guarda — *дивиться (guardare — дивитися, доглядати за..., узгоджується з прямим доповненням).*

б) **Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів.**

ГРАМАТИКА

Теперішній час дійсного способу (Presente indicativo)

Дієвідміна правильних (стандартних) дієслів I, II, III груп

Дієслова I групи мають в інфінітиві закінчення **-are**; дієслова II групи **-ere**; дієслова III групи **-ire**.

Займенник	parlare <i>говорити</i>	Crèdere <i>(вірити, думати)</i>	Partire (<i>їхати</i>)
io	parl-o	cred-o	parto
tu	parl-i	cred-i	part-i
egli (esso, essa, lui, lei)	parl-a	cred-e	part-e
noi	parl-iamo	cred-iamo	partiamo
voi	parl-ate	cred-ete	part-ite
essi (loro)	parl-ano	crèd-ono	part-ono

Примітки:

1. **Io, tu, egli (essa, esso)** – ударні особові займенники 1-ї, 2-ї, 3-ї особи однини; **noi, voi, essi (esse)** – ударні особові займенники 1-ї, 2-ї, 3-ї особи множини, що виконують тільки функцію підмета. У мові вони опускаються. Займенники **lui, lei, loro** виконують функцію підмета в розмовній мові, у підрядному реченні, якщо особа, яку вони називають, відома з контексту або мовної ситуації.
2. При вивченні дієслів варто звернути увагу на те, що залежно від їхньої здатності приєднувати до себе додатки без прийменника або за допомогою різних прийменників може змінюватись значення дієслова: **credere a qd** – *вірити комусь*; **credere qc** (без прийменника) – *думати, вважати*; **partire per** – *їхати кудись*; **partire** (без прийменника) – *виїхати, вибути*.

Дієвідміна дієслів I групи, що закінчуються на -care, -gare

Дієслова I групи, що закінчуються на **-care, -gare**, зберігають у всій парадигмі дієвідмини звуки [к] і [г]:

Займенник	Cercare (шукати)	Spiegare (пояснювати)
io	cerco	spiego
tu	cerchi	spieghi
egli	cerca	spiega
noi	cerchiamo	spieghiamo

voi	cercate	spiegate
Essi	cercano	spiegano

Дієвідміна неправильних (нестандартних) дієслів

Займенник	Fare (робити)	Dire (сказати, говорити)	Andare (іти)
io	faccio	dico	vado
tu	fai	dici	vai
egli	fa	dice	va
noi	facciamo	diciamo	andiamo
voi	fate	dite	andate
essi	fanno	dicono	vanno

Множина іменників, що закінчуються на -io, -ia

Іменники чоловічого роду, що закінчуються на **-io** (*i* ненаголошене), мають у множині закінчення **-i**: opera**io** – opera**i**.

Іменники чоловічого роду, що закінчуються на **-io** (*i* ударне), мають у множині закінчення **-ii**: pi**o**-pi**ii**.

Іменники жіночого роду, що закінчуються на **-ia**, мають у множині закінчення **-ie**: opera**ia** – opera**ie**.

ВПРАВИ

1. а) Провідмінійте письмово дієслова I групи: parlare, cercare, spiegare, guardare, chiamare, arrivare, tornare, domandare, lavorare, salutare.
 б) Провідмінійте усно дієслова I групи: parlare (*говорити*), arrivare (*приїжджати, прибувати*), lavorare (*працювати*), chiamare (*кликати, називати*).
2. а) Провідмінійте письмово дієслова II групи: credere, prendere [прéндере], scrivere – *писати*, chiedere [кьéдере] – *запитувати*, rispondere [риспóндере] – *відповідати*.
 б) Провідмінійте усно дієслова II групи: cre**dere** – *думати, вірити*; pre**ndere** – *брати*, vi**vere** – *жити*.
3. Провідмінійте усно і письмово дієслова III групи: part**ire**, serv**ire**.

4.Провідмініюйте усно і письмово дієслова: fare, dire, andare.

5.Змініть інфінітив на особову форму дієслова: 1. Il padre (dire) a Giovanni di partire. 2. Io (fare) un lavoro. 3. Tu (fare) il secondo (другий) anno. 4. Paolo (fare) il primo anno. 5. Essi (dire) a Paolo di venire a casa. 6. Noi (fare) il compito in classe. 7. Loro (dire) la verità.

6.Перекладіть на італійську: 1. Вони говорять правду. 2. Ми робимо роботу (compito). 3. Я роблю класну роботу (compito in classe). 4. Батько говорить Паоло, щоб він їхав. 5. Ми вчимося на першому курсі. 6. Вони йдуть до університету.

7.Змініть інфінітив на особову форму дієслова в теперішньому часі (presente): Giovanni (vivere) a Roma. 2. Io (partire) per Roma. 3. Voi (fare) un compito. 4. Tu (vedere) due bambini. 5. Lui (rispondere) al professore. 6. Noi (parlare) russo. 7. Loro (salutare) gli studenti. 8. Io (vivere) a Mosca. 9. Noi (credere) a Gianni. 10. Lui (andare) all'Università. 11. Tu (rispondere) alle domande. 12. Loro (partire) per Milano. 13. Maria (cercare) i quaderni.

8.Поставте дієслова вправи 6 у негативну форму.

9.Перекладіть на італійську: Я живу в Москві 2. Джованні живе в Римі. 3. Я їду в Рим. 4. Вони їдуть у Москву. 5. Ми бачимо студентів. 6. Вони вітають батька. 7. Ви йдете в університет. 8. Ми працюємо. 9. Вони говорять російською мовою. 10. У мене є помідор. 11. У нього є троянда. 12. Ми їдемо в Мілан.

10. Прочитайте слова, запам'ятайте

Слова і вирази

operaio (m) — робітник

fa l'operaio — він робітник

operaia — робоча

anche avv — теж, також

suo agg — його, свій (присвійний

прикметник

чоловічого роду)

Fiat (Fabbrica italiana automobili

Torino) — заводи Fiat (з

виробництва автомобілів)

guardare vt — дивитися, бачити

guardare la TV — дивитися теле-

візор

fabbrica — завод

automobile (m) — машина, автомо-
біль

sera — вечір

la sera — увечері

tornare (vi) — повертатися

casa — будинок

trattoria — тракторія, невели-
кий ресторан

famiglia — родина

di solito — звичайно

ocong або

cinema (m) — кінотеатр, кіно

11. Прочитайте уважно пояснення до тексту.

12. Прочитайте текст і постарайтеся зрозуміти його зміст.

TESTO

Mario è operaio¹. Vive a Torino. Anche suo padre fa l'operaio. La mattina Mario va a lavorare². Lavora alla Fiat. La Fiat è una grande fabbrica di automobili. La sera Mario torna, a casa. Va a mangiare in una trattoria. Non ha famiglia. Vive solo. La sera di solito guarda la TV (Ti Vu), legge libri e giornali, o va al cinema.

Пояснення до тексту

¹ fare l'operaio — *бути робітником*. (Дієслово **fare** — *робити* використовується як дієслово-зв'язка, утворюючи конструкцію з іменами іменника, що означають професію, заняття. Іменники, що виступають як іменна частина присудка при дієслові **fare**, уживаються завжди з означеним артиклем: fa lo studente, fa la studentessa, fa l'operaia, ecc. — він *студент*, вона *студентка*, вона *робоча* і т. д.)

² **andare a lavorare (a mangiare)** *есс*: *йти працювати (є)*

³ Non ha famiglia — *у нього немає родини* (іменник-доповнення до дієслова **avere** у негативній формі вживається завжди без артикля).

13. Перекладіть текст на українську.

14. Перекладіть речення з української на італійську, користуючись словником до тексту: 1. Маріо робітник. 2. Батько Маріо також робітник. 3. Маріо живе в Туріні. 4. Маріо працює на "Фіаті". 5. "Фіат" — автомобільний завод. 6. Вранці Маріо йде на роботу (працювати). 7. Увечері Маріо повертається додому. 8. Маріо живе один. 9. У нього немає родини. 10. Увечері він йде вечеряти у тракторію. 11. Увечері він зазвичай дивиться телевізор, читає газети і книги. 12. Увечері Маріо йде в кіно.

15. Звірте ваш переклад з текстом.

16. Відтворіть текст.

17. Дайте відповіді на запитання по тексту. Chi è Mario? Che cosa fa il padre di Mario? Ha famiglia Mario? Vive solo? Che cosa fa di solito la sera?

18. Випишіть на картки іменники в однині та множині: pace; gente, giorno, giro, giri; il braccio, le braccia; riga, righe; giovane, giovani; gioco, giochi; piede, piedi; fiore, fiori; il poeta, i poeti; italiano, italiani; operaio, operai; operaia, operaie; mattina, mattine; fabbrica, fabbriche; casa, case; trattoria, trattorie; il cinema, i cinema; lavoro, lavori; automobile; la TV; le TV; famiglia, famiglie.

19. Випишіть на картки дієслова з парадигмою дієвідміни: *credere*: credo, credi, crede, crediamo, credete, credono; *fare*: faccio, fai, fa,

facciamo, fate, fanno; *piacere*: piace, piacciono; *volere*: voglio, vuoi, vuole, vogliamo, volete, vogliono; *avere*: ho, hai, ha, abbiamo, avete, hanno; *essere*: sono, sei, è, siamo, siete, sono; *partire*: parto, parti, parte, partiamo, partite, partono; *parlare*: parlo, parli, parla, parliamo, parlate, parlano; *mangiare*: mangio, mangi, mangia, mangiamo, mangiate, mangiano; *lavorare*: lavoro, lavori, lavora, lavoriamo, lavorate, lavorano; *andare*: vado, vai, va, andiamo, andate, vanno.

20. **Випишіть на картки прикметники і числівники:** caro, contento, gratis, grande, giallo, giovane, chiaro, piano, quotidiano, quindici, europeo, largo, lungo, bianco, italiano, stanco, piccolo.
21. **Випишіть на картки:**
- а) **займенники:** io, tu, egli, esso, essa, essi, esse, noi, voi, lei, lui, loro, questo, quello, suo.
- б) **прислівники, питальні слова і прийменники:** come, con, circa, prego, già, giù, chi, che, che cosa, ieri, oggi, mai, qui, qua, sì, no, anche, di solito.
22. **Розкладіть “пасьянс”. Візьміть по одній картці з кожної пачки і складіть одне або кілька речень.**
23. **Спершу, дивлячись на італійське слово, згадайте його український відповідник, а потім навпаки.**
24. **Яке дієслово, *guardare* або *vedere*, ви вибрали б при перекладі таких українських речень (речення перекладати не потрібно):** 1. Я бачу міст. 2. Я дивлюся телевизор (фільм). 3. Я не хочу вас більше бачити. 4. Не потрібно так на мене дивитися. 5. Я цього фільму не дивився.
15. **Перекладіть на українську:** 1. Credo di partire oggi. 2. Non credo di venire. 3. Mara crede a Paolo. 4. Crediamo di tornare oggi. 5. Anna crede in Dio.

Урок 7 ФОНЕТИКА Елізія

Елізією називається опущення кінцевого голосного якого-небудь слова перед початковим голосним наступного за ним слова. Елізія позначається графічно знаком апострофа ('). Обов'язково апострофуються, тобто піддаються елізії:

1. Артиклі **lo, la** перед іменником, що починається з голосної: l'amore, l'ora.
2. Артикль **una** апострофується перед іменником жіночого роду, що починається з голосного: un'eroina.

3. Прийменник **di** перед голосним наступного за ним іменника: d'estate — улітку, d'inverno — *взимку*.
4. Елізія обов'язкова в деяких стійких сполученнях: **c'e** — мається, є.

ВПРАВИ

1. Прочитайте слова:

а) з означеним артиклем: l'operaio, l'operaia, l'Europa, l'italiano, l'aula, l'ora, l'europeo, l'amico, l'amica.

б) з неозначеним артиклем: un'operaia, un'italiana, un'ora, un'aula, un'europea, un'amica.

2. а) Прочитайте словосполучення: una brava studentessa, un bravo studente, un pomodoro rosso, una brava operaia, una penna gialla, il vino rosso, il vino bianco, una strada larga, delle strade larghe, una via lunga, delle vie lunghe, una donna intelligente, un uomo intelligente, una ragazza stanca, delle pareti bianche.

б) Прочитайте дієслівні словосполучення: prendere un tè, aver fame, bere un bicchiere d'acqua, prendere un caffè, vivere a Roma, andare a Mosca, partire per Pisa, mangiare una mela (яблуко), vedere un film, venire a casa, essere stanco.

в) Прочитайте дієслівні форми: voglio, vuoi, vuole, mangio, mangiamo, piace, piacciono, vogliamo, vogliono, faccio, fai, crediamo.

г) Прочитайте речення: Voglio scrivere una lettera a Gina. 2. Mi piace studiare l'italiano. 3. Oggi vado a vedere un nuovo film. Di solito mangio tre volte al giorno. 5. Ora non ho fame. 6. Chi non lavora non mangia. 7. Sono gli amici di Mara.

д) Прочитайте слова і форми слів: qui, qua, questo, quello, quindici, quotidiano, facciamo, crediamo, aghi, amiche, amici, bianco, bianche, bianca, bianchi, largo, larghe, larghi, banco, banchi, paga, paghe.

Приголосний z

Приголосний **z** має глуху і дзвінку вимову. За глухої вимови цей звук вимовляється приблизно як *ц*. Проте він ніколи не пом'якшується під впливом наступних за ним голосних.

У суфіксах іменників **-zione**, **-zio**, **z** вимовляється як *ц*: *pazione* — *нація*, *azione* — *дія*, *Lazio* — *Лаціум*.

3. Прочитайте:

а) буквосполучення: zo, za, ze, zi, zio, zione, azzo, ezzo, izzo.

б) слова: ragazzo, ragazzi, ragazza, ragazze, razza, tazza, tazze, azione, porzione, nazione, nazionale, razionale, razione, lezione, razzo.

4. Прочитайте слова і запам'ятайте їх: **lezione** — урок, **nazione** — нація, **ragazza** — дівчина, дівчинка, **ragazzo** — юнак, хлопець.

За дзвінкої вимови **z** цей звук вимовляється як буквосполучення **dz**. Але наступний за **z** голосний не пом'якшує його.

5. Прочитайте:

а) буквосполучення: **zi, ze, zo, ozzo, azzo, ezzo, izzo.**

б) слова: **zoo, zoologico, zio, zia, zampa, zaino, zuppa, zùcchero, organizzare, pranzo.**

6. Прочитайте слова і запам'ятайте їх: **zio** — дядько, **zia** — тітка, **zucchero** — цукор, **pranzo** — обід.

Буквосполучення **gn**

Буквосполучення **gn** вимовляється як **нь**. Проте при вимовлянні італійського звуку **gn** напружений і кінчик його притиснутий до нижніх різців. Голосні після **gn** не змінюють своєї якості. Таким чином, буквосполучення **гна** вимовляється як **ња**, **гно** як **ньо**, **гну** як **ню**, **гне** як **ње**: **bisogno, ogni, ognuno, bisogna, ingegnere.**

7. Прочитайте:

а) слова і форми слів: **bisogna, bisogno, ingegnere, ogni, compagno, segno, ognuno, legno, pegno, degno, regno, bisognare, compagna, campagna.**

б) слова і форми слів; запам'ятайте їх значення: **bisogno** — нестаток, необхідність, **bisogna** — потрібно (безособова форма дієслова), **ogni** — кожний (прикметник), **ognuno** — кожний (займенник), **compagno** — товариш, **compagna** — подруга, **ingegnere** — інженер, **campagna** — село (на противагу місту).

8. а) Прочитайте фонетичний текст: **Ogni ragno ha un guadagno e non si lagna** [онньі ранньо а ун гуаданньо е нон сі ланья].

• Запам'ятайте: **ogni** — кожен, будь-який; форма **ogni** вживається тільки перед іменником **ragno** *т* — павук.

guadagno — заробіток (зд. видобуток)

non si lagna — не скаржиться (**lagnarsi** — скаржитися).

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів вголос.

9. а) Прочитайте фонетичний текст:

Zitto, Zazá, ascolta lo zio!

[дзітто Дзадза аскольга ло дзіо!]

Lo zio ti porta allo zoo.

[Ло дзіо ті порта алльо дзіо]

Grazie, zio, fa Zaza.

[Граціє дзіо фа Дзадза]

• Запам'ятайте:

Zitto — мовчи!

ascolta — слухай (**ascoltare** — слухати)

ti — зд. тебе

ti porta — *поведе тебе* (portare — *везти, нести, а також повести* стосовно особи)

grazie — *спасибі*

fa Zaza — *говорить Дзадза* (Форма fa 3-я особа теперішнього часу від fare *робити*, при передачі прямої мови використовується як *dire* *говорити*.)

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів уголос.

10. а) Прочитайте фонетичний текст:

Viola va a Venezia [Віоля ва а Венeція]

Vede venti vaporetta [Веде венті вапoретті]

ma va in gondola verde [ма ва ін гондоля верде]

Vasto è il mare, bella Venezia! [вaсто e іль мaре, бeлля Венeція!]

• **Запам'ятайте:**

Venezia — *Венеція*

venti — *двадцять*

vaporetto (*m* — *зд.*) *річковий трамвай, пароплавчик*

va in gondola — *пливе в гондолі*

vasto è il mare! — *широке море!*

б) Перекладіть текст; прочитайте його кілька разів уголос.

Ogni bel gioco dura poco — *Усяка гарна гра триває недовго (гарненького трішки).*

ГРАМАТИКА

Артикль

Форми означеного артикля

Рід іменника	Число		Пояснення і приклади
	Однина Ед.	Множина	
Чоловічий	il	i	Перед приголосними: il cane, i cani
	lo	gli	Перед s + приголосна і z: lo studente, gli studenti (але: i bravo studente, i bravi studenti); lo zio, gli zii
Жіночий	l'	gli	Перед голосними: l'uomo, gli uomini
	la	le	Перед усіма приголосними: la casa, le case; la studentessa, le studentesse
	l'	le	Перед голосними: l'amica, le amiche (але la bella amica — le belle amiche)

Форми неозначеного артикля

Рід іменника	Форма артикля	Пояснення і приклади
Чоловічий	Un	Перед приголосними і голосними: un cane; un amico
	uno	Перед s + приголосний і z: uno studente (але un bravo studente) – uno zio
Жіночий	una	Перед приголосними: una casa; una studentessa
	un'	Перед голосними: un'amica (але una brava amica)

Видільна конструкція *è... che*

Видільна конструкція, що складається з форми 3-ї особи дієслова *essere* і сполучника **che**, використовується зазвичай у відповідях на запитання. Якщо запитання поставлено до підмета або до прямого додатка за допомогою питальних слів *chi?* (особа) *che cosa?* (предмет), то у відповіді, як правило, використовується конструкція *e... che*: *Chi parla?* *E Mario che parla?* *Che cosa mangia Mario?* *E ua mela che Mario mangia.*

Іноді у відповіді на наведені запитання можна обмежитися тільки першою частиною конструкції: *Chi telefona?* *E Mario.*

NB. Якщо запитання стосується до прямого додатка, то можна вживати у відповіді тільки іменник, що виступає у ролі прямого додатка: *Che cosa leggi?* *Un libro* (або *è un libro che leggo; leggo un libro*).

Дієвідміна нестандартних дієслів

Займенник	<i>venire</i> (<i>приходити</i>)	<i>leggere</i> (<i>читати</i>)	<i>dare</i> (<i>давати</i>)
io	vengo	leggo	do
tu	vieni	leggi	dai
egli	viene	legge	da
noi	veniamo	Leggiamo	diamo
voi	venite	leggete	date
essi	vengono	leggono	danno

ВПРАВИ

- 1. Поставте перед іменниками артикль однини і множини:** lavoro, pomodoro, studente, studentessa, amica, amico, ago, università, cinema, radio, domanda, risposta, professore, professoressa, operaio, film, pace, gente, fabbrica, casa, trattoria, mattina, ragazzo, ragazza, uomo, donna, italiano, italiana, automobile, poeta, piede, gioco, giovane, riga.
- 2. Замініть означений артикль неозначеним:** l'automobile, il film, il poeta, il tema, il problema, il giovane, la giovane, la ragazza, il ragazzo, il piede, l'italiano, l'italiana, l'uomo, la donna, il gioco, l'università, il cinema, la gente, il fiume, la rosa, il posto, il viso, la strada, il padre, la madre, l'anno, l'estate, il mese, il treno.
- 3. Замініть крапки артиклем із прийменником, пам'ятаючи, що перед іменами власними артикль, як правило, не вживається:** 1. Parliamo (di...) studenti del gruppo. 2. Vengono (da...) Roma. 3. L'automobile è (di...) Mara. 4. Sono (su...) strada di Roma.
- 4. Поставте словосполучення у множині, замінивши неозначений артикль означеним:** un'università italiana, un'automobile nera, una strada larga, un uomo stanco, una donna stanca, una rosa rossa, un treno rapido, un mese lungo, un padre bravo, gioco interessante, un anno difficile, un giovane bravo, una giovane brava, un'estate calda, un film interessante.
- 5. Провідмініюйте письмово дієслова:** dare, venire, leggere.
- 6. Замініть інфінітив особовою формою дієслова:** 1. Mara (avere) un libro. 2. Paolo (andare) da Mara. 3. Noi (parlare) degli amici. 4. Anna (aver fame). 5. Io (prendere) un caffè. 6. Il padre di Gina (vivere) a Roma. 7. La lezione (passare) presto. 8. Noi (fare) un lavoro. 9. Loro (venire) dall'università. 10. Mara (mangiare) una mela. 11. Essi (dare) a Giorgio un pomodoro.
- 7. Поставте запитання до речень із підкресленим словом і без нього.**
Зразок: Mario parte. Parte Mario? Chi parte?
1. Anna studia all'università. 2. Mario vive in Italia. 3. Vado a casa. 4. Leggi un libro. 5. Giovanni e Paolo lavorano alla Fiat. 6. Mario viene a Mosca. 7. Mara arriva a Roma. 8. Il treno parte per Mosca. 9. Mario telefona a Mara. 10. Irene mangia una mela.
- 8. Дайте відповідь на запитання, вживаючи видільну конструкцію è... che**
Зразок: Chi mangia una mela? – È Lina che mangia una mela.

1. Chi guarda la TV? 2. Chi va al cinema? Che cosa mangi? 3. Chi parla?
4. Chi scrive? 5. Chi parte? 6. Che cosa guardi? 7. Che cosa leggi?
8. Che cosa scrivi? 9. Lavora alla Fiat? 10. Chi studia all'Università?

9. Перекладіть запитання і відповіді на них, використовуючи у відповідях видільну конструкцію: 1. Хто іде? Маріо іде. 2. Хто говорить? Анна говорить. 3. Хто працює на заводі Фіат? Маріо працює на заводі Фіат. 4. Хто вчиться в університеті? Анна вчиться в університеті. 5. Хто йде в кіно? Ми йдемо в кіно. 6. Що ти читаєш? Я читаю цікаву книгу. 7. Що ти пишеш? Лист батькові. 8. Що ти читаєш? Я читаю книгу. 9. Хто приїжджає? Мати приїжджає. 10. Хто іде? Джованні і Паола ідуть.

10. Узгодьте прикметник у функції іменної частини присудка з підметом у таких реченнях: Questi uomini sono (stanco). 2. Le strade sono (largo). 3. Le lettere sono (lungo). 4. Gina e (stanco). 5. Sei (bello). 6. Mara e (bravo). 7. Il libro è (interessante). 8. I libri sono (interessante).

11. Прочитайте уважно і запам'ятайте слова із словника.

Слова і вирази

ragazza — дівчина

ragazzo (*m*) — юнак

bello (*agg*) — красивий

studiare (*vf*) — вчиться, учити

visitare (*vf*) — відвідувати, бувати

museo (*m*) — музей

cinema [чинема] (*m*) — кіно-театр

ritornare (*vi*) — повертатися

felice (*agg*) — щасливий

contento (*agg*) — задоволений

12. Прочитайте текст і пояснення до нього кілька разів.

TESTO

Mara è una bella ragazza. E studentessa. Fa il primo anno dell'Università di Mosca¹. Studia l'italiano. D'estate² Mara va in Italia per un mese³. Fa conoscenza con⁴ Mario. Mario è operaio. Lavora alla Fiat. Vive solo. Non ha famiglia. Mara e Mario visitano musei, vanno al cinema. La sera vanno a mangiare in una trattoria. Mara ritorna a Mosca felice e contenta.

Пояснення до тексту

¹ **Università di Mosca** — Московський університет

² **d'estate** — улітку (**estate** — літо, **di** — прийменник)

³ **per un mese** — на місяць

⁴ **fa conoscenza** [коношенца] **con ql** — знайомиться з кимось (**fare conoscenza** — знайомитися)

13. Перекладіть текст на українську.

14. Перекладіть речення на італійську, користуючись словником до тексту: 1. Мара — красива дівчина. 2. Вона вчиться на першому курсі Московського університету. 3. Вона вивчає італійську мову. 4. Влітку Мара приїжджає на місяць в Італію. 5. Мара знайомиться з Маріо. 6. Маріо робітник. 7. Він працює на заводі Фіат. 8. У Маріо немає родини. 9. Він живе один. 10. Мара і Маріо ходять (відвідують) у музеї. 11. Увечері вони ходять вечеряти у тракторію. 12. Вони ходять у кіно. 13. Мара повертається до Москви.

15. Звірте ваш переклад з текстом.

16. Спробуйте відтворити текст.

17. Дайте відповіді на запитання до тексту: Chi e Mara? Che cosa fa Mara? Studia o lavora? Dove studia? Che anno fa Mara? E bella Mara? Con chi fa conoscenza Mara? Chi è Mario? Dove lavora Mario? Mara e Mario visitano musei? Dove vanno la sera? Dove vanno a mangiare?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Василевска Д.* Учебник итальянского языка. — Варшава: Wiedza Powszechna, 1971. — 496 с.
2. *Черданцева Т. З., Карулин Ю. А.* Самоучитель итальянского языка. Изд. 6-е, стереотип. — М.: Высш. шк., 2006. — 381 с.
3. *Петрова Л. А., Щекина И. А.* Итальянский язык для начинающих. — 2-е изд., исправл. — М.: Высш. шк., 2000. — 256 с.
4. *Поляков К. И.* Итальянский язык для туристов и бизнесменов. L'italiano per uomini d'affari e turisti. — М.: ИД “Муравей-Гайд”, 2000. — 220 с.
5. *Фраттола П., Костантино П.* Итальянский за 30 дней: Компакт-курс с аудиокассетой. — К.: Методика, 2001. — 288 с.

Додаткова

1. *Василевска Д.* Самоучитель итальянского языка с упражнениями и ключами. — Астра-Плюс, 2003. — 477 с.
2. *Копытин О. В., Цона Е. А.* Русско-итальянский разговорник / Под ред. А. М. Коду (Италия). — М.: Терра, 1992. — 351 с.
3. *Волков Ю. А.* Русско-итальянский разговорник. — 2-е изд., доп. — М.: Прогресс, 1971. — 413 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Ввідно-фонетичний курс (італійська мова)	3
Урок 1	6
Урок 2	8
Урок 3	11
Урок 4	15
Урок 5	19
Урок 6	25
Урок 7	32
Список літератури	39

Відповідальний за випуск *В. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. Д. Станішевська*
Комп'ютерне верстання *А. А. Кучерук*

Зам. № ВКЦ-4012

Підп. до друку 23.03.09. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. 2,32. Обл.-вид. арк. 2,16.

Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*